

2f. i 62) mot, que ultra aquest significat i el sentit de 'gat' («murilegus»), també valia per «forfex» 'tenalles': potser, doncs, ('lloc o turó') 'atenallat', 'escapçat'.

6) *Matōla*, pda. del te. d'Elx (xxxvi, 142.22), segons *AlcM*, llogaret a 6 k. de la ciutat. Segurament de l'ar. *maqūla* 'matada, morta', part.p.de *qatal* 'matar', i també 'atuir' parlant de la set, la fam, el vi: que fàcilment s'aplicaria a paratges rurals massa espletats o poc regats. D'aquí pot sortir també, a Mall., *Camp des Matul·los*, te. St.Llorenç des Cardassar (xli, i Masc. 30C8); i àdhuc el singular cognom *Medoll* (que En Moll troba només en el Nord valencià) suposant que la sonoritat del *q* aràbic s'estengués al *t*.

7) *Matraca*, Molí de *matrāka*, te. L'Alcora (xxix, 112.22.115.11) idèntic a l'arabisme *matraca* 'maça' (derivat de *ṣrq* 'batre, copejar, picar' (Dozy-Eng. 310; *DECat.* v 544): des d'un molí i el seu canal es passa a designar una font, d'on uns molins o font del Barranc de la Font de *la M.*, a l'alt Pallars (xxxvii, 1 ss.): es tractaria pròpiament de molins bataners, amb llur maça batedora.

8) *Almatrac*, nom d'un paratge antic a la zona deltaica de l'Ebre: «en la misma época [S. xiv] se cita el lugar conocido por *Almatrac*, donde había carrascas maderables; en el S. xv (10-iv-1413) aún se cita *la carta de Almatrac o dels Esbarricadors*» (CCandi, *La Navegación del Río Ebro*, opuscle Bna. 1940, p. 20). Sembla tractar-se de l'ar. vg. *maṣraqa* 'martell' (*DECat.* v 544-5); o de la forma *maṣraq* que com a «nom genèric» té valor de plural; designant un paratge on repicaven els malls o martells dels llenyaters.

9) Com que *ṣrq* s'aplica també a batre la terra amb les potes o peus, el participi *maṣrūq* té també el sentit de 'fressat', —i «rebattu, commun, usité» (Boqt.) «ire», 'caminar' *RMA. PAlc.*: Dozy, *Suppl.* II, 38b): d'aquí, probablement com nom d'un camí: *Matruca* te. Agres (xxxiv 37.23); potser també *Caseta del Metró*, a les Valls de Segó (xxx, 10.8), amb la vocal oberta (normal entre *r* i *q*), i el *q* emmudit en posició final, com en els arabismes *alambí* i *tabà* (*DECat.*).

10) *El Matroix* (-āṣ) pda. de Novelda (xxxvi, 53.13), *maṣrūṣ* part. de *ṣaraṣ* (*Bq.* Dozy *Suppl.* II, 35b) 'assotar, batre, esgrimir' (*PAlc.*, «flagellare» *RMA*) potser en el sentit de 'fangat'.

11) *Matravell* pda. del te. d'Albaida, (xxxi, 122.2): és evident per la forma que ha de ser un participi aràbic: probt. *mat(a)rabbāil* en un sentit com 'camp fèrtil' 'camp o planta que ha brotat, que ha boronat' o 'inflat, reinflat': part. pass. de VII forma de *rbl*: *rabbal* és «tallecer yerva, echar las plantas otra vez», *tarbil* «cohechazon de barbecho» (*PAlc.* 148a14) i *tarabbul* mèdic. «nflure, comme dans l'hydropsie» (*Mohib*, Dozy I, 505), *tarabbal* «être charnu», «reverdir» en altres fonts clàssiques.

Però sembla que, per un descarrilament morfològic, en vulgar hispànic, el significat de *tarbil*, es pro-

pagà a l'arrel *ball* 'mullar', (F. VII *taballal*); o a la de *ballā*^c 'absorbir, engolir', perquè *PAlc.* també registra «cobechedor. *balla*^c», i «cohecho», «cohecho de juez: *bālla*» (184a18): això explicaria que a Tous aquest NL aparegui en la forma *Matavell* (sense la *r*) (oïda a Castelló de la Rib. xxxi, 122.22): corresponent, doncs, a una base aràbiga *matabāll*, variant del *Matravell* d'Albaida.

12) *Matamon*, muntanya i nom antic en el te. Carlet-Catadau (SSiv., 291), del qual he proposat una etim. aràbiga, incerta si bé no inversemblant, en la nota final a l'art. *Carlet*.

15 MATA

Selecció de compostos, i derivats, especialment en el sentit de 'boscuria', i en el de 'bosquina' d'arbrets i mates.

En el sentit de 'gran bosc, selva' és sobretot pirinenc. Però Pau Vila (1934) i algun altre sabadellenc em deien que en llur joventut, solien dir en to familiar, i un poc somrient, la frase «anem a *La Mata*» referint-se a la ciutat de Barcelona; frase potser nascuda de la vista que llurs passats tenien, en passar per Collserola, de l'apinyament innumerable dels edificis i llumenetes de la gran ciutat, evocant l'efecte d'una boscuria pigallada de cuques de llum.

Detallant: «Aux environs de Mont-Louis --- le bois de *La Matte*», «l'administration forestière a acquis *les Mattes* de Planès et de St. Pierre dels *Forcats*», (22 i 59 hect. respectivament) plantées en bois feuillus» (Ed. Brousse, *La Cerd. Fr.* 39, 41); 1323: en el Capcir: «lo bosch de *la Matha* de Fromiguera --- la dita *Matha* --- *Matha* ---» (*RLR* xxxii, 426). Serra de (la) *Mata-Negra*, la que s'esbranca al N. del Pirineu prop de Riu (Cerd.) entre el Ras del Moixeró i el Coll del Pendís (oït, 1925). I a l'alt Pallars: *la Mata d'Estaon* (Cardós), entre el poble i el Portell d'Anàs, pel camí de Berrós (1934, LL. 21, p.350). *La Mata* de València, que la carretera travessa al damunt de València d'Àneu, pujant al Port de la Bonaigua. (1923 etc.).

D'aquí nom de poblacions.

MATA

1), prop de Banyoles: si no m'erro, són almenys dos (a) i (b) que en part es confonen en les dades següents: *Pron. la mātā*; i una almenys (a) és a la banda de *Pujarnol*: 1936 (LL j, 43) i a l'enq. de Banyoles (1964, XLIV, 136); Casac. recollí 1920, amb la mateixa pron. (b): «poble de la parr. de Corts» oït a Serinyà i a Girona; i com veïnat prop de Cornellà (del Terri), oït a Girona.

MENCIONS ANT. 1019 ss.: St. Andreu de *Mata* (Alsuis, *Nom.* 116); 1019: *Matha*; 1245: *Mata*; 1303, 1362 i 1379: *Matha* (Alsuis, *Nom.* 78); crec que és (a) en 1042: *Matha* (*BABL* III, 326), i 1359: «*Matha*